

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
ELM VƏ TƏHSİL NAZİRLİYİ

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin

12.09 2022–cu il tarixli *F531* №- li

əmri ilə təsdiq edilmişdir.

**“Avtomobil üzrə elektrik”
ixtisası üzrə
Təhsil Proqramı (Kurikulum)**

Bakı – 2022

“Avtomobil üzrə elektrik” ixtisası üzrə Təhsil Proqramı (Kurikulum)

1. Təsnifat üzrə ixtisasın şifri (kodu): 030624
2. Məşğulluq təsnifatında kodu: 7231
3. Milli kvalifikasiyalar səviyyəsi: 4
4. Peşə təhsili pilləsi: Texniki peşə təhsili
5. İxtisasın qrupu: Avtomobillərin təmiri
6. İxtisasın əhatə etdiyi sahələr: Nəqliyyat vasitələri və xidmət
7. Qəbul şərtləri: Ən azı ümumi orta təhsil
8. Tədris müddəti: Tam orta təhsil bazasından: 1 il, Ümumi orta təhsil bazasından: 2il, 3 il
9. Attestasiya: Tələbələrin ixtisas modulları üzrə qiymətləndirilməsi “Peşə təhsili pilləsində təhsilalanların attestasiyasının aparılması Qaydası”na, ümumtəhsil fənləri üzrə attestasiya “Ümumi təhsil pilləsində təhsilalanların attestasiyasının (yekun qiymətləndirmə (attestasiya) istisna olmaqla) aparılması Qaydası”na uyğun həyata keçiriləcək.

Ümumtəhsil fənləri üzrə tədrisin təşkili tam orta təhsil səviyyəsində tədrisin təşkili normativlərinə uyğun həyata keçirilir

Peşənin təsviri, xüsusiyyəti, inkişaf perspektivləri

Avtomobil təmiri üzrə elektrik, avtomobil nəqliyyatı vasitələrində quraşdırılmış mexanizmlərin və yol maşınlarının elektrik sistemlərini, onların komponentlərini tədqiq edir, onların nasazlıqlarını, çatışmazlıqlarını tapmaq üçün kompüterdən istifadə edir. Avtomobilde işıq lampalarının təmiri və dəyişdirilməsi, audio sistemin, həyəcan siqnalları və avtomobil telefonları kimi aksesuarların quraşdırılması avtomobil elektrikinə işidir.

Mütəxəssis qarşısına elektrik avadanlıqları və cihazları, onların təyinat və funksiyasını, iş prinsipini, bilmək və avtomobilin elektrik avadanlıqlarında yaranan nasazlıqları aşkar etməyi, onları aradan qaldırmağı bacarmaq tələbləri qoyulur.

Məşğulluq imkanları:

Təhsilini başa vurduqdan sonra mütəxəssis avtomobil nəqliyyatı müəssisələrində çalışaraq müxtəlif növ nəqliyyat vasitələrinə texniki təmir xidməti göstərə bilər. Təlim və təcrübə keçməklə bu peşə ilə əlaqədar qrup rəhbəri, ümumi nəzarətçi kimi rəhbər vəzifələrə yüksəlmək imkanları vardır.

Peşə üzrə səriştə səviyyəsi:

Biliklər	Bacarıqlar	Müstəqillik və məsuliyyət
<ul style="list-style-type: none"> • Avtomobillərin, qoşquların, motosikletlərin, motorollerlərin, motonartın, aerokizəklərin, traktor bazasında quraşdırılmış mexanizmlərin və yol maşınlarının quruluşu; • Mexaniki komponentlər və maşınlar, xüsusən elektrik enerjisi ilə çalışan maşınların ümumi, texniki xüsusiyyətləri və iş prinsipləri; • Elektron komponentlərin funksiyaları; • Pnevmatik və hidravlik qaydalara tabe olan hərəkətlərin tətbiqi; • Yanğından mühafizə qayda və normaları; • Təbiət elmləri (kimya, fizika) sahəsində sadə biliklər; • Müəssisənin təhlükəsizlik qaydaları;	<ul style="list-style-type: none"> • Müştərilərlə iş qurmaq; • Təcili, müxtəlif üsullarla təmir etmək; • Enerjiyə qənaət etmək; • Təhlükəsizlik qaydalarına riayət etmək; • Vaxtı idarə etmək; • Elektron idarəetmə blokuna nəzarət etmək; • Nasazlıqları müəyyən etmək; • Nasazlıqları aradan qaldırmaq; • Elektrik ölçü cihazlarından istifadə etmək; • Nəzarət lampasından istifadə etmək; • Əlavə aksesuar və komponentləri quraşdırmaq; • Potensial təhlükələrin qarşısının alınması üçün qabaqlayıcı tədbirlər görmək; • Yanğınla mübarizə və	<ul style="list-style-type: none"> • Dəqiqlik, düzgünlük və operativlik nümayiş etdirmək və təfərrüata diqqət yetirmək; • Yüksək səviyyədə fərdi intizam nümayiş etdirməklə çalışmaq; • Peşəkar bacarıqların inkişafı, həmçinin yeni məlumatların əldə edilməsi üçün kompüter bilikləri; • Yeni texnologiyalar sahəsində maraqlı olmaq;

<ul style="list-style-type: none"> SƏTƏM (Sağlamlıq, Əməyin Mühafizəsi və Ətraf Mühitin mühafizəsi) normaları. 	yanğından mühafizə qaydalarını tətbiq etmək; Səmərəli ünsiyyət qurmaq.	
---	--	--

Peşə üçün spesifik tələblər:

Fiziki cəhətdən sağlam olmaq, operativ və düzgün qərar qəbul etmək, işin xüsusiyyətindən asılı olaraq həm açıq, həm də qapalı mühitdə, dəyişkən iş saatları və gərgin iş zamanı uzadılmış qrafiklə işləmək tələb olunur.

İxtisası tədris edəcək pedaqoji heyətə qoyulan tələblər:

“Avtomobil üzrə elektrik” ixtisası üzrə tədris aparacaq mühəndis-pedaqoji heyət üzvünün müvafiq peşə-ixtisas sahəsi üzrə baza təhsili (ali, orta ixtisas) və ixtisas üzrə stajı (azı 3 il istehsalat və ya pedaqoji təcrübəsi) olmalı, tədris etdiyi fənlər (istehsalat təlimi ustalarının təhkim olduğu qrupun) baza ixtisasına uyğun gəlməlidir. Pedaqoji heyət üzvü tələbələr və həmkarları ilə ünsiyyət qurmaq bacarığına, əlaqələndiricilik, istiqamətvericilik, əməkdaşlıq, tədqiqatçılıq, özünü təhsil və idarəçilik bacarığı, öz fəaliyyətini təqdim etmək və qabaqcıl pedaqoji təcrübələrdən bəhrələnmək bacarığı; ədalətçilik, məsuliyyətçilik və cavabdehlik, xüsusiyyətlərinə malik olmalıdır. Tələbələrin ixtisasları üzrə dövrün tələbatına uyğun elmi-nəzəri bilikli mütəxəssis, tədqiqatçı kimi yetişmələrinə çalışmalı, müasir texnika, yeni istehsal və pedaqoji texnologiyalardan istifadə etmək, innovativ təlim metodlarından, müasir informasiya-kommunikasiya texnologiyalarından istifadə etmək bacarığı aşılmalıdır.

Peşə-ixtisas fənn müəllimlərinin və istehsalat təlimi ustalarının peşələrinə uyğun ən geci 2 ildən bir Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin müəyyən etdiyi müəssisə və təşkilatlarda yeni texnika və texnologiyalar üzrə istehsalat təcrübəsi keçməlidirlər.

İxtisasın tədris planı - modulların siyahısı

İxtisasın adı: Avtomobil üzrə elektrik										
Təhsil müddəti: 1 il (tam orta təhsil)										
№	Bölmələr, təhsil sahələri, modullar	saatların miqdarı	Həftəlik dərslərin miqdarı							Məsləhət
			Həftələr							
			5	10	10	3	9	1		
	2	3	4	5	6	7	8	9		
1	Fiziki tərbiyə	25	1	1	1					
2	Xarici dildə ünsiyyət	40	2	3						
3	Şəxsi inkişaf və karyera planlaşdırması	40	2	3						
4	Sahibkarlıq	40			4					
5	İKT-dən istifadə	40	2	3						
	Baza modulu üzrə	185	7	10	5					
	Peşə-ixtisas modulları, nəzəri	415	21	15	16					
6	İş şəraitində əmək, təhlükəsizlik və sağlamlıq qaydaları	40	4	2						
7	Avtomobillərin ümumi quruluşunun əsasları	40	8							
8	Avtomobillərin istismarının əsasları	50	6	2						
9	Elektrik avadanlıqlarının təchizatı 1	30		3						
10	Elektrik avadanlıqlarının təchizatı 2	40			4				7	
11	Nasazlıqların müayinəsi və təmiri 1	40		4						
12	Nasazlıqların müayinəsi və təmiri 2	60			6				7	
13	İşıqlandırma və nəzarət ölçü cihazları	60			6					
14	Əlavə aksesuar və komponentlərin quraşdırılması	55	3	4					6	

5
L. A. O.

	İstehsalat təlimi (praktik modullar)	440	8	12	16	40			
	İstehsalat təcrübəsi	360					40		
	Tələbələrin maksimum məcburi dərslər yükü	1400	36	37	37	40	40		
	Məsləhət saatları	20							20
	YEKUN	1420							

İxtisasın adı: Avtomobil üzrə elektrik

Təhsil müddəti: 2 il (ümumi orta təhsil)

№	Bölmələr, təhsil sahələri, modullar	saatların miqdarı	yarımillər üzrə həftəlik dərslər saatlarının miqdarı										Məsləhət	
			I kurs				II kurs							
			I		II		I			II				
			5	10	20	3	5	10	10	12	1			10
2		3						4	5	7	8	9	10	
1	Çağırışa qədərki hazırlıq	60	1	1	1			1	1	1				
2	Fiziki tərbiyə	60	1	1	1			1	1	1				
3	Ana dilində ünsiyyət	40	4	2										
4	Xarici dilde ünsiyyət	40	4	2										
5	Hesablama əməliyyatları	40	4	2										
6	İKT-dən istifadə	40			2									
7	Peşə etikası	40						4	2					

6
L. A. O.

8	Sahibkarlıq	40						4				
9	Şəxsi inkişaf və karyera planlaşdırması	40					2	3				
10	Estetika və mədəni özünüifadə	40			2							
		440	14	8	6		8	7	6			
	Peşə-ixtisas modulları, nəzəri	900	15	17	15		13	14	15			
11	İş şəraitində əmək, təhlükəsizlik və sağlamlıq qaydaları	55	1	3	1							
12	Avtomobillərin ümumi quruluşunun əsasları	80	2	3	2							
13	Avtomobillərin istismarının əsasları	80	2	3	2							
14	Elektrik avadanlıqlarının təchizatı 1	100	2	3	3							
15	Elektrik avadanlıqlarının təchizatı 2	85					5	3	3			5
16	Nasazlıqların müayinəsi və təmiri 1	100	2	3	3							
17	Nasazlıqların müayinəsi və təmiri 2	110					4	4	5			5
18	İşıqlandırma və nəzarət ölçü cihazları	130	6	2	4							5
19	Əlavə aksesuar və komponentlərin quraşdırılması	160					4	7	7			5

L. A. D.

	İstehsalat təlimi (praktik modullar)	1000	8	12	16	40	16	16	16				
	İstehsalat təcrübəsi	480								40			
	Tələbələr maksimum məcburi dərslər yükü	2820	37	37	37	40	37	37	37	40			
	Məsləhət	20											20
	YEKUN	2840											

İxtisas: Avtomobil üzrə elektrik												
Təhsil müddəti: 3 il (ümumi orta təhsil bazası)												
№	Modullar/Fənlər	Saatların miqdarı	Kurslar və yarım illər üzrə həftəlik saatların miqdarı								Məsləhət	
			I kurs		II kurs		III kurs					
			18	20	18	20	5	10	10	12		
	Ümumtəhsil fənləri											
1	Azərbaycan dili	268	3	3	3	3	2	2	1			
2	Xarici dil	334	4	4	4	4	2	2				
3	Riyaziyyat	344	4	4	4	4	2	2	1			
4	İnformatika	152	2	2	2	2						
5	Azərbaycan tarixi	76	1	1	1	1						
6	Fizika	76	1	1	1	1						
7	Biologiya	76	1	1	1	1						
8	Cografiya	76	1	1	1	1						
9	Kimya	76	1	1	1	1						
10	Fiziki tərbiyə	152	2	2	2	2						
11	Çağırışa qədərki hazırlıq	101	1	1	1	1	1	1	1			
	Ümumtəhsil fənləri üzrə cəm:	1731	21	21	21	21	7	7	3			

	Baza modulları								
13	Peşə etikası	40			2				
14	Şəxsi inkişaf və karyera planlaşdırılması	40				2	3		
15	Sahibkarlıq	40	2						
16	İKT-dən istifadə	40				4	2		
	Baza modulları üzrə cəm:	160	2		2	6	5		
	İxtisas modulları								
17	İş şəraitində əmək, təhlükəsizlik və sağlamlıq qaydaları	54	3						
18	Avtomobillərin ümumi quruluşunun əsasları 1	72		4					
19	Avtomobillərin ümumi quruluşunun əsasları 2	40			2				
20	Avtomobillərin istismarının əsasları 1	54	3						
21	Avtomobillərin istismarının əsasları 2	60		3					
22	Elektrik avadanlıqlarının təchizatı 1	72		4					
23	Elektrik avadanlıqlarının təchizatı 2	80			4				5
24	Nasazlıqların müayinəsi və təmiri 1	40				8			
25	Nasazlıqların müayinəsi və təmiri 2	60					6		
26	Nasazlıqların müayinəsi və təmiri 3	90						9	5
27	İşıqlandırma və nəzarət ölçü cihazları 1	40				8			
28	İşıqlandırma və nəzarət ölçü cihazları 2	30					3		
29	İşıqlandırma və nəzarət ölçü cihazları 3	90						9	5
30	Əlavə aksesuar və komponentlərin quraşdırılması 1	36	2						
31	Əlavə aksesuar və komponentlərin quraşdırılması 2	60		3					5

9

İxtisas modulları üzrə cəm:	878	8	6	8	6	16	9	18		
İstehsalat təlimi	968	8	8	8	8	8	16	16		
İstehsalat təcrübəsi	480								40	
Məsləhət saatları	20									20
Yekun: Tələbələrin məcburi maksimum dərs yükü	4237	37	37	37	37	37	37	37	40	

İxtisasın adı: Avtomobil üzrə elektrik							
Təhsil müddəti: 6 ay							
Bölmələr, təhsil sahələri, modullar (fənlər)	saatları n miqdarı	yarımillər üzrə həftəlik dərs saatlarının miqdarı					Məsləhət saatları
		10	10	5	1		
1	2	3	4	5	6	7	8
Fiziki tərbiyə	20	1	1				
Şəxsi inkişaf	40	2	2				
Xarici dildə ünsiyyət	40	2	2				
	100	5	5	0	0	0	0
Peşə-ixtisas fənləri (modulları), nəzəri	380	19	19	0	0	0	
İş şəraitində əmək, təhlükəsizlik və sağlamlıq qaydaları	20	1	1				
Avtomobillərin ümumi quruluşunun əsasları	40	2	2				
Avtomobillərin istismarının	40	2	2				

*Leif*¹⁰

əsasları							
Elektrik avadanlıqlarının təchizatı	70	3	4				5
Nasazlıqların müayinəsi və təmiri	90	5	4				5
İşıqlandırma və nəzarət ölçü cihazları	60	3	3				5
Əlavə aksesuar və komponentlərin quraşdırılması	60	3	3				5
İstehsalat təlimi (praktik modullar)	320	16	16				
İstehsalat təcrübəsi	200			40			
Tələbələrin maksimum məcburi dərslər yükü	1000	40	40	40	0	0	0
Məsləhət	20						
YEKUN	1020						

Modulların spesifikasiyası

Modulun adı: Peşə etikası
Modulun kodu: 1
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə peşəkarlığın əsas prinsiplərini biləcək və vaxtdan səmərəli istifadə etməyi, qrup şəklində işləməyi və iş yerində mövcud davranış qaydalarını təhlil etməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Peşəkarlıq prinsiplərini bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Peşəkarlıq anlayışının nə olduğunu müəyyən edir.
2. Peşəkarlığın əsas kriteriyaları izah edir.
3. Peşəkar davranışın əsas meyarlarını izah edir
4. Peşəkarlığın karyera inkişafındakı rolunu dərk edir.
Təlim nəticəsi 2: Vaxtdan səmərəli istifadə etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Vaxt anlayışını və onun əhəmiyyətinin nədən ibarət olduğunu sadalayır.
2. Vaxtın idarə olunmasındakı əsas yanaşmaları təhlil edir.
3. İdarəetmə funksiyaları və vaxtın idarə olunması arasında əlaqəni izah edir.
4. Vaxtdan səmərəli istifadəyə mane olan əsas əngəlləri aradan qaldırma üsullarını sadalayır.
5. Fərdi vaxt planlaşdırma üsullarını nümayiş etdirir.
Təlim nəticəsi 3: Qrup daxilində səmərəli işləməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Öz peşəsi ilə bağlı qruplarda necə işlədiyini izah edir.
2. Səciyyəvi qrup işlərində qrupdakıların rollarını təsvir edir.
3. Qrup işində öz şəxsi rolunu təhlil edir.
4. Öz peşəsi ilə bağlı qrup işində problemlərin nümunələrini nəzərdən keçirir.
5. 4-cü qiymətləndirmə meyarında müəyyən edilən problemlərin həllinə necə kömək edə biləcəyini təsvir edir.
Təlim nəticəsi 4: İş yerində davranış qaydalarını təhlil etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları

1. Etik davranışın hansı mənanı ifadə etdiyini nümayiş etdirir.
2. İş etikasını anlayışını və fərdi etik davranışların nə olduğunu izah edir.
3. Müəssisə və təşkilatlarda gündəlik etik davranış qaydalarını sadalayır.
4. Müəssisə və təşkilatlarda davranış qaydalarının idarə olunması prinsiplərini müəyyənləşdirir.

Modulun adı: Sahibkarlıq
Modulun kodu: 2
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə sahibkarlıq ideyalarını müəyyənləşdirib qiymətləndirməyi, ideyaların həyata keçirilməsi üçün lazımı resursları müəyyənləşdirib toplamağı, və ideyaları həyata keçirilməsi yollarını göstərməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Sahibkarlıq ideyalarını, imkanlarını müəyyən etməyi və qiymətləndirməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Sahibkarlığın mahiyyətini izah edir.
2. Sahibkarlıq fəaliyyəti üçün əlində olan imkanları müəyyən edir.
3. Sahibkarlıq ideyalarını müəyyənləşdirir.
4. Sahibkarlıq ideyasını qiymətləndirir.
Təlim nəticəsi 2: Sadə biznes layihəsini hazırlayır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Biznes planının məqsəd və strukturunu izah edir.
2. Marketing planını hazırlayır.
3. Satış və insan resurslarını planlaşdırır.
4. İnvestisiya və maliyyə planını hazırlayır.
5. Büdcəni planlaşdırır.
6. Qeyri-müəyyənlik və risk hallarında necə qərar qəbul edəcəyini təsvir edir.
Təlim nəticəsi 3: Sahibkarlıq ideyaları necə həyata keçirməli olduğunu göstərir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Yaradılan müəssisənin hüquqi məsələlərini təsvir edir.
2. Sahibkarlıq prosesində başqaları ilə səmərəli əməkdaşlıq üçün nə edəcəyini təsvir edir.

L. A. 13

3. Biznes plan hazırlanmasından sonraki addımlarını müəyyən edir.

Modulun adı: Fiziki tərbiyə
Modulun kodu: 3
Modulun ümumi məqsədi: Bu modul tamamlandıqdan sonra tələbə tərbiyəvi prosesdə sağlamlığın yüksəldilməsi, peşə xəstəliklərinin qarşısının alınması, pis vərdişlər, fərdi fiziki inkişaf və sağlam fiziki həyat haqqında zəruri məlumatı biləcək və dövlət standartında müvafiq təlimlərlə nəzərdə tutulan fiziki standartları yerinə yetirmək üçün fərdi olaraq seçilmiş kompleks sağlamlıq və gimnastika məşğələlərini həyata keçirməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Hərəkəti vərdiş və bacarıqları formalaşdıran müxtəlif statik və dinamik hərəkətləri sadə üsullarla icra edir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Hərəkətlərin sağlamlaşdırıcı və inkişaf etdirici təsirini izah edir.
2. Hərəkətlərin icra şəraiti və icra üsulunun təkmilləşdirilməsi barədə müzakirə aparır.
3. Şəxsiyyətin hormonik inkişafını təsvir edir.
4. Fiziki tərbiyə üzrə nəzəri bilikləri izah edir.
Təlim nəticəsi 2: Fiziki tərbiyə prosesində intizam və rejim qaydalarına əməl edir, birgə fəaliyyət bacarıqları nümayiş etdirir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Aktiv hərəkətlərlə bağlı bacarıq və vərdişlərini nümayiş etdirir.
2. Aktiv hərəkətlərin icrasında əlverişli üsullarından istifadə edir.
3. Aktiv hərəkətlərinə nəzarət edir.
4. Şəraitə uyğun ilkin tibbi yardım göstərir.
5. Bərpaedici vasitələrdən səmərəli istifadə edir.
Təlim nəticəsi 3: İdman oyunlarını, o cümlədən milli idman oyunlarını və onların növlərini təqdim edir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Fiziki hazırlığını artırmaq üçün aktiv hərəkətlərdən və xüsusi vasitələrdən müntəzəm istifadə edir.
2. Yaş qrupuna müvafiq hərəkətlərə qadir olduğunu nümayiş etdirir.

3. Hərəkətlərin icrası zamanı əlverişli metodlar tətbiq edir.
4. Aktiv hərəkətlərə qadir olduğunu nümayiş etdirir.

Modulun adı: Şəxsi inkişaf və karyera planlaşdırması
Modulun kodu: 4
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə özünü tanımağı və şəxslərarası münasibətləri tənzimləməyi, düşünməyi, problemləri həll edərək qərarları qəbul etməyi, karyera məqsədlərini müəyyən etməyi və müasir iş axtarma və müraciət üsullarından istifadə etməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Özünü tanımağı və şəxslərarası münasibətləri tənzimləməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Stresi idarə edir və emosiyaları tənzimləyir.
2. Pozitiv düşünür və özünü qiymətləndirir.
3. Empatiya qurur və dinləyir.
4. Şəxslərarası münasibətləri effektiv idarə edir və mübahisələri həll edir.
5. İnamlı ünsiyyət qurur.
Təlim nəticəsi 2: Düşünməyi və problemləri həll edərək qərarları qəbul etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Məqsədlərini müəyyənləşdirir və qərarları qəbul edir.
2. Problemləri həll edir.
3. Tənqidi və yaradıcı düşünür.
4. İcra edir və davamlılığı təmin edir.
Təlim nəticəsi 3: Karyera məqsədlərini müəyyən edir və müasir iş axtarma və müraciət üsullarından istifadə etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Karyera anlayışının mənasını izah edir.
2. Karyera məqsədlərinin müəyyən edilməsi yollarını araşdırır.
3. Müasir iş axtarma və müraciət üsullarından istifadə edir.

4. Peşəkar inkişafın üsul və mərhələlərinə tətbiq edir.

Modulun adı: İKT-dən istifadə

Modulun kodu: 5

Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə işlə əlaqəli məlumatları tapmağı, qiymətləndirməyi və idarə etməyi, müxtəlif müvafiq mediadan istifadə etməklə peşəkarcasına əlaqə qurmağı və əməkdaşlıq etməyi, peşəkar rəqəmsal məzmun hazırlamağı, İT-dən təhlükəsiz şəkildə istifadə etməyi və texnologiyadan istifadə etməklə problemləri həll etməyi bacaracaqdır.

Təlim nəticəsi 1: İnternetdə məlumatları tapmağı, qiymətləndirməyi və idarə etməyi bacarır.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Müvafiq məlumat göstəricilərini (verilənlər), məlumat və rəqəmsal məzmunu müəyyən edir.
2. Müvafiq məlumat göstəricilərinin, məlumat və rəqəmsal məzmunun keyfiyyətini dəyərləndirir.
3. Rəqəmsal mühitlərdə məlumat göstəricilərini, məlumatları və rəqəmsal məzmunu idarə edir.

Təlim nəticəsi 2: Sosial media vasitələrindən istifadə edir.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Müvafiq rəqəmsal texnologiyalar vasitəsilə peşəkarcasına işləyir.
2. Müvafiq rəqəmsal texnologiyalardan istifadə etməklə məlumat göstəricilərini, məlumat və rəqəmsal məzmunu paylaşır.
3. Rəqəmsal texnologiyalar vasitəsilə öz işlərini yerinə yetirir.
4. Müvafiq rəqəmsal texnologiyalar vasitəsilə peşəkarcasına davranır.
5. Peşəkar şəbəkə vasitəsilə ünsiyyət qurur.
6. Rəqəmsal kimliyi idarə edir.

Təlim nəticəsi 3: Rəqəmsal məzmun hazırlayır.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Müvafiq formatlarda peşəkar rəqəmsal məzmunu hazırlayır.
2. Yeni müvafiq məzmun hazırlanması üçün mövcud rəqəmsal məzmunu inteqrasiya edərək uyğunlaşdırır.
3. Müəlliflik hüququ və lisenziyaların məlumat göstəricilərinə, məlumat və rəqəmsal məzmununa necə tətbiq edilməsini təsvir edir.
Təlim nəticəsi 4: İnformasiya texnologiyalarından təhlükəsiz şəkildə istifadə etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Müvafiq cihazları qoruyur.
2. Şəxsi məlumat və məxfiliyi qoruyur.
3. Cihazlardan istifadə edərkən sağlamlığını qoruyur.
4. Cihazlardan istifadə edərkən ətraf mühiti qoruyur.
Təlim nəticəsi 5: Sadə texniki problemləri həll edir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Müvafiq cihazları işlədərkən yaranmış texniki problemləri həll edir.
2. Texnologiyalardan istifadə etməklə işlə əlaqəli müvafiq ehtiyacları müəyyən edərək, bunların texnoloji həlli yollarını seçir.
3. Öz rəqəmsal bacarılarındakı çatışmazlıqları müəyyən edir.
4. Öz rəqəmsal bacarıqlarındakı çatışmazlıqları aradan qaldırmaq üçün inkişaf planını təqdim edir.

Modulun adı: Xarici dildə ünsiyyət
Modulun kodu: 6
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə gündəlik ünsiyyət zamanı lazım olan sözlərdən sərbəst şəkildə istifadə etməyi biləcək, özünü aydın ifadə etməyi, və eləcə də müxtəlif sahələrə uyğun terminologiyalar tətbiq etməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Gündəlik məsələlər, təhsil, iş, iş yerində sağlamlıq və təhlükəsizlik mövzularında ünsiyyət qurmağı və özünü ifadə etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları

1. Gündelik həyatda sadə cümlələr ilə özünü ifadə edir;
2. Təhsil mövzusu ətrafında olan mətnləri təhlil edir;
3. İş həyatında istifadə olunan əsas anlayışlardan istifadə edərək öz sahəsini təsvir edir;
4. İş yerində sağlamlıq və təhlükəsizlik qaydalarını xarici dildə sadalayır.
Təlim nəticəsi 2: Gündelik məsələlər üzrə baza səviyyəsində ünsiyyət qurmağı bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Müxtəlif ölkələrə səyahətlə bağlı müzakirələrdə iştirak edir;
2. Ətraf mühitlə bağlı ilkin anlayışları təsvir edir;
3. Maliyyə ilə bağlı məsələlərdə ünsiyyət qurur;
4. Gündelik xəbərlərlə bağlı fikir mübadiləsi aparır.
Təlim nəticəsi 3: Müasir texnologiya ilə bağlı terminləri bilir və diskussiyyalar aparmağı bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Ünsiyyətin müxtəlif növlərini tətbiq edir;
2. Müxtəlif rəqəmsal texnologiyalardan məlumat almaq üçün istifadə edir;
3. Texnologiyanın əhəmiyyətini şərh edir.

Modulun adı: İş şəraitində əmək, təhlükəsizlik və sağlamlıq qaydaları
Modulun kodu: 7
Modulun ümumi məqsədi: Modul başa çatdıqdan sonra tələbə, əməyin, ətraf mühitin mühafizə olunma qaydalarını, istehsalat sanitariyası, əmək gigiyenasıqaydalarını biləcək və mümkün təhlükələrin qarşısını almağı bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: İş yerində əməl ediləcək təhlükəsizlik tədbirlərini bilir və qaydaları tətbiq etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Əməyin təhlükəsizliyi və əmək fəaliyyəti ilə bağlı ümumi faktorları və təlimatları şərh edir.
2. Əməyin mühafizəsi ilə bağlı məqsəd, norma və standartları yerinə yetirir.

L. A. 18

3. İş yerlərində əməyin mühafizəsi və texniki təhlükəsiz iş üsullarına riayət edir.
4. İstehsal sahələri və istehsal meydançaları ilə bağlı təhlükəsizlik tələblərini sadalayır.
Təlim nəticəsi 2: Alətlərlə işləyərkən, aqreqləri sınaq edərkən əmək təhlükəsizliyi və iş zamanı yarana biləcək yanğın təhlükəsizliyi tədbirlərini bilir və tətbiq etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Elektriklə işləyən alətlərdən istifadə zamanı əməl ediləcək təhlükəsizlik tədbirlərini sadalayır.
2. Elektrik maşınları quraşdırılmış otaqlarda ilkin mühafizə vasitələri – yanğın söndürən və quru qum olan yeşikdən istifadə qaydalarını təsvir edir.
3. Baş verə biləcək yanğın təhlükəsinin qarşını ala biləcək tədbirləri və yanğının yayılmasına qarşı mübarizədə yanğın söndürmə vasitələrini seçir.
4. Nərdivanların, meydançaların və pilləkənlərin tətbiqi zamanı təhlükəsizlik tələblərini əlaqələndirir.
Təlim nəticəsi 3: İstehsalat zədələnmələrinin növlərini, yaranma səbəblərini bilir və müvafiq tədbirlər görməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. İstehsalat zədələnmələrinin növlərini və səbəblərini izah edir.
2. Zədələnmə və peşə xəstəliklərinin əsas səbəblərini təsvir edir.
3. İstehsalatda zədələnmə səbəblərinin qarşısını almaq üçün müəyyən tədbirlər görür.
4. İstehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarında icbari sığorta olunanlar və onların iqtisadi fəaliyyət növləri üzrə kateqoriya və risk qruplarını seçir;
Təlim nəticəsi 4: Əmək gigiyenası haqqında bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Əmək gigiyenası haqqında ümumi bilgiləri və inkişafının əsas mərhələlərini izah edir.
2. Zərərli və təhlükəli faktorların təsnifatını təsvir edir.
3. Əməyin gigiyenası, əmək prosesini və istehsalat şəraitini, onların orqanizmlə qarşılıqlı təsirini müəyyən edir.
4. Əmək prosesinin xüsusiyyətlərindən və rejimindən asılı olan zərərləri kateqoriyalara

(qruplara) bölür.
Təlim nəticəsi 5: İstehsalat səs-küylərinin və titrəyişlərin insan orqanizminə təsirini bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. İstehsalat səs-küylərinin təsnifatını şərh edir.
2. İşçilərin orqanizminə səs-küylərin təsirini izah edir.
3. Səs-küylərin insan orqanizminə xoşagəlməz təsirinin profilaktikasını təsvir edir.
4. Müxtəlif güclü və tezlikli səslərin nizamsız (xaotik) birləşməsindən səs-küy (gurultu) yaranmasını müəyyən edir.
Təlim nəticəsi 6: Ətraf mühitin mühafizəsi və yanğınsöndürmə vasitələrinə dair ilkin tədbirləri bilir və həyata keçirməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Ekoloji qanunları təsvir edir.
2. Ekoloji şəraitin yaxşılaşdırılmasına yardımçı olan üsulları sadalayır.
3. Müəssisədə olan yanğınsöndürmə vasitələrindən düzgün istifadə edir.
4. Yanğın baş verərkən yanğın təhlükəsizliyinin əsas və fərdi ehtiyat tədbirləri ilə otaqlardan çıxma qaydalarını uyğunlaşdırır.
5. İşləri başa çatdırdıqdan sonra ətraf mühitin qorunması naminə ərazini təmizləyir.

Modulun adı: Avtomobilin ümumi quruluşu
Modulun kodu: 8
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə daxili yanma mühərriklərinin mexanizm və sistemlərinin, transmissiyanın, sükan idarəsinin və tormoz sisteminin, hərəkət hissəsinin, elektrik avadanlığı və əlavə avadanlıqların, kuza və kabinanın vəzifələrini, iş qaydalarını biləcək və müəyyən əməliyyatları yerinə yetirməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Daxili yanma mühərriklərinin ümumi quruluşunu bilir.

Qiymətləndirmə meyarları
1. Mühərrikə dair əsas anlayışları və terminləri sadalayır.
2. Müxtəlif növ yanacaqlarla işləyən mühərriklərin iş qaydasını izah edir.
3. Çarxqolu-sürgüqolu və qazpaylama mexanizmlərinin təsnifatını, quruluşunu və işini təsvir edir.
4. Soyutma və yağlama sistemlərinin quruluşunu və iş prinsipini şərh edir.
5. Mühərrikin qidalandırma sisteminin təsnifatını, quruluşunu və iş prinsipini təsvir edir.
6. Alışdırma sisteminin quruluşunu və işini müəyyən edir.
Təlim nəticəsi 2: Transmissiyaların quruluşlarını, elementlərini, vəzifələrini bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Transmissiyaların vəzifələrini və tiplərini sadalayır.
2. İlişmə muftalarının quruluşunu və işini müəyyən edir.
3. Ötürmələr qutusunun təsnifatını, quruluşunu və işini izah edir.
4. Kardan ötürməsinin təsnifatını, quruluşunu və işini təsvir edir.
5. Baş ötürmənin və diferensialın təsnifatını, quruluşunu və işini şərh edir.
6. Yarımoxların təsnifatını, vəzifəsini, quruluşunu və işini təsvir edir.
Təlim nəticəsi 3: Avtomobilin idarəetmə mexanizmlərinin quruluşlarını, elementlərini, vəzifələrini bilir .
Qiymətləndirmə meyarları
1. Sükan idarəetmə intiqallarının təsnifatını, vəzifəsini, quruluşu və iş prinsipini təsvir edir.
2. Sükan mexanizminin təsnifatını, vəzifəsini, quruluşunu və iş prinsipini izah edir.
3. Avtomobillərdə tormoz sisteminin təsnifatını, vəzifəsini, quruluşunu və iş prinsipini şərh edir.
4. Duracaq tormozların təsnifatını, quruluşunu, vəzifəsini və işini təsvir edir.
Təlim nəticəsi 4: Avtomobil kuzaları və kabinalarına dair ümumi məlumatları bilir və müəyyən bərkidilmə əməliyyatlarını həyata keçirməyi bacarır
Qiymətləndirmə meyarları
1. Yük avtomobillərinin banının təsnifatını, vəzifəsini, tiplərini və quruluşunu izah edir.
2. Yük avtomobillərinin kabinasının təsnifatını, vəzifəsini, tiplərini və quruluşunu təsvir edir.
3. Minik avtomobillərinin və avtobusların banlarının (kuza) təsnifatını, vəzifəsini və

L. A. 21

quruluşunu izah edir.
4. Oturacaqların quruluşunu, ayaqaltıların, kapotun və qanadların bərkidilməsi qaydalarını yerinə yetirir
5. Şinin çənbərə taxılmasını və çıxarılmasını həyata keçirir.
Təlim nəticəsi 5: Avtomobilin hərəkət hissəsinin ümumi quruluşunu bilir və müəyyən nasazlıqları aradan qaldırmağı bacırır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Avtomobillərin çərçivələrinin quruluşunu və iş prinsipini təsvir edir.
2. Avtomobildə asqıların təsnifatını, vəzifəsini, quruluşunu və iş prinsipini izah edir.
3. Körpülərin təsnifatını (saxlayan, idarə olunan, aparın, kombine edilmiş), quruluşunu şərh edir.
4. Şin və təkərlərin təsnifatını izah edir.
5. Təkərlərdə baş verən mailliliyin yaranma səbəblərini və onların aradan qaldırılma qaydalarını müvafiq olaraq tətbiq edir.
Təlim nəticəsi 6: Avtomobilin əlavə avadanlıqlarının ümumi quruluşunu bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Bölüşdürücü qutunun quruluşunun iş prinsipini və vəzifəsini müəyyən edir.
2. Hidravlik qaldırıcının iş prinsipini və vəzifəsini təsvir edir.
3. Avtomobilin bucurqad avadanlıqlarının quruluşunu və iş qaydasını izah edir.

Modulun adı: Avtomobilin istismarı
Modulun kodu: 9
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə avtomobil nəqliyyatının hərəkət tərkibini və avtomobil nəqliyyatı müəssisələrinin növləri və bu müəssisələrdə avtomobillərə texniki xidmət və təmirin təşkili qaydaları, texniki avadanlıqlar və istismar materialları haqqında biləcəkdir.
Təlim nəticəsi 1: Avtomobil nəqliyyatının təsnifatını və hərəkət tərkibini bilir
Qiymətləndirmə meyarları
1. Avtomobilləri yükləmə qabiliyyətinə, getmə qabiliyyətinə və kuzasının tipinə görə fərqləndirir.

L. A. V.

2. Yedəkçi avtomobillər və onların növlərini sadalayır.
3. Avtomobillərin istismar göstəricilərini izah edir.
4. Avtomobillərin yanacaq-sürtkü materiallarının sərfiyyat normalarını təsvir edir.
Təlim nəticəsi 2: Avtomobil nəqliyyatı müəssisələrinin növlərini və bu müəssisələrdə avtomobillərə texniki xidmət və təmirin təşkili qaydalarını bilir
Qiymətləndirmə meyarları
1. Yüklü avtomobili müəssisələri və bu müəssisələrdə avtomobillərə texniki xidmət və təmirin təşkili qaydalarını sadalayır.
2. Sərnişin avtomobili müəssisələri və bu müəssisələrdə avtomobillərə texniki xidmət və təmirin təşkili qaydalarını təsvir edir.
3. Taksi xidməti göstərən müəssisələri və bu müəssisələrdə avtomobillərə texniki xidmət və təmirin təşkili qaydalarını izah edir.
4. Yükdəşmə xidməti göstərən müəssisələri və bu müəssisələrdə avtomobillərə texniki xidmətin və təmirin təşkili qaydalarını şərh edir.
5. İxtisaslaşdırılmış avtomobil müəssisələri və bu müəssisələrdə avtomobillərə texniki xidmətin və təmirin təşkili qaydalarını sadalayır.
Təlim nəticəsi 3: Hərəkət tərkibinə göstərilən texniki xidmətin və təmirin əsaslarını bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. İstismar prosesində avtomobilin texniki vəziyyətinin dəyişməsinə izah edir.
2. Yeyilmələrin avtomobilin texniki vəziyyətinə təsirini şərh edir.
3. Hissələrin yeyilmələrinin növlərini sadalayır.
4. Avtomobilin uzun ömürlülyünə təsir edən amilləri təsvir edir.
5. Avtomobilin texniki vəziyyətini müəyyənləşdirmək üçün diaqnostikanın aparılma üsullarını sayır.
Təlim nəticəsi 4: Avtomobillərə texniki xidməti bilir və onların təmirini müvafiq qaydada həyata keçirməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Avtomobillərə texniki xidmətlərin təşkili qaydalarını izah edir.
2. Avtomobillərin ümumi texniki vəziyyətinin diaqnostikasını müəyyən edir.

L. A. 23

3. Avtomobillərin təmir sistemlərini və təmir növlərini sadalayır.
4. Avtomobillərə texniki qulluq göstərir.
5. Avtomobillərin təmirinin metodlarını təsvir edir.
Təlim nəticəsi 5: Avtomobillərə texniki xidmət və cari təmir zamanı işlədilən avadanlıqları və alətləri bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Avtomobillərin texniki xidməti və cari təmiri üçün qaraj avadanlıqlarının təsnifatını və vəzifələrini müəyyən edir.
2. Yığma və yuma avadanlıqlarını sadalayır.
3. Qaldırıcı vasitələrdən istifadə qaydalarını izah edir.
4. Sökmə-yığma avadanlıqlarını təsvir edir.
5. Texniki xidmət və cari təmirin müasir texnologiyalarını sayır.

Modulun adı: Elektrik avadanlıqlarının təchizati
Modulun kodu: 10
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu bitirdikdən sonra tələbə elektrik avadanlıqlarının nə ilə təchiz olunduğunu biləcək və onları ayırd etməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Elektrik avadanlıqlarını təchiz edən materialları bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Elektrik avadanlıqları materiallarının təsnifatını izah edir.
2. Elektromaqnit induksiya hadisəsini müşahidə edir.
3. Xarici dövrənin müqavimətini dəf edən elektrik hərəkət qüvvəsinin gərginlik olduğunu müəyyən edir.
4. Yarımkeçirici cihazların diod və triod (tranzistor) olduğunu aşkar edir.
Təlim nəticəsi 2: Elektrik enerjisi mənbələrinin qidalandırılmasını müəyyən etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Akkumulyatorun iş prinsipi və vəzifələrini izah edir.

L. A. A.

2. Batareyaya doldurulan elektrolitin hazırlanma qaydalarını nümayiş etdirir.
3. Generatorun texniki xarakteristikasını müəyyən edir.
4. Elektrik mühərriki ilə oxşar və fərqli cəhətləri sadalayır.
Təlim nəticəsi 3: Alışdırma sistemini növlərini müəyyən edir və vəzifələrini bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Kontaktlı alışdırma sistemini ayırd edir.
2. Kontaktsiz və mikroprosesorlu alışdırma sistemini izah edir.
3. Alışdırma sarğacının və kommutatorun işini yoxlayır.
4. Alışdırma şamının və yüksək gərginlikli məftilin işini nümayiş etdirir.
Təlim nəticəsi 4: Elektron idarəetmə blokuna (EİB) nəzarət edir və işəsalma sistemi ilə nizamlayıcı relenin quruluşunu bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Elektron idarəetmə blokunun (EİB) nasazlıqlarını sadalayır.
2. Vericilərin işinə nəzarət edir.
3. Nizamlayıcı relenin lövbər və nüvə arasındakı araboşluğunu nizamlayır.
4. İşəsalma sisteminin quruluşunu izah edir.

Modulun adı: Nasazlıqların müayinəsi və təmiri
Modulun kodu: 11
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə elektrik avadanlıqlarını müayinə etməyi və nasazlıqları aşkar etməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə elektrik avadanlıqlarını müayinə etməyi və nasazlıqları aşkar etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Müştərinin verdiyi məlumatlara əsasən avtomobilin düzgün işləyib-ışləmədiyini müəyyən edir.
2. Mühərrikə toxunaraq qeyri-müntəzəm işlədiyini müəyyən edir.
3. Generatorun cərəyan verib-vermədiyini göstərici vasitəsilə şərh edir.

Levent

4. Qapaqların və holvericilərin nasazlıqlarını təmir edir.
Təlim nəticəsi 2: Elektrik ölçü cihazları (skayner-diaqnostika aparatı) haqqında bilir və nasazlıqları aradan qaldırmağı bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Elektrik ölçü cihazlarının texniki işarələri barəsində məlumat verir.
2. Nasazlıqları diaqnostik cihaza baxaraq aşkar edir
3. Starterin nasaz hissələrinin təmirini nümayiş etdirir.
4. Dəyişən cərəyan generatorunda kontakt halqalarını dəyişdirir.
Təlim nəticəsi 3: Ümumi şəraitdə nəzarət lampasından istifadə edərək nasazlıqları aşkar etməyi və onları təmir etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Nəzarət lampasından istifadə qaydasını sadalayır.
2. Nəzarət lampası vasitəsi ilə nasazlıqları aşkar edir.
3. Elektrik avadanlıqlarında aşkar olunan nasazlıqların təmirini həyata keçirir.
4. İstismar müddəti keçmiş hissələri dəyişdirərək qulluq edir.

Modulun adı: İşıqlandırma və nəzarət ölçü cihazları
Modulun kodu: 12
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə avtomobilin bütün işıqlandırma sistemlərini biləcək və nəzarət ölçü cihazlarını tətbiq etməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Blok faranın çarx formalı sadə bir mexanizm olduğunu bilir və təmir etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Blokun növlərini ayırır edir.
2. Blokun faralarda istifadə edilən işıq mənbələrinin dəyişdirilməsini nümayiş etdirir.
3. Proqramlaşdırmada operativ yaddaşın faralara informasiya ötürdüyünü müəyyən edir.
4. Faraların nizamlanmasını yerinə yetirir.
Təlim nəticəsi 2: Salonun işıqlandırma sistemini bilir və nasazlıqları təmir etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları

20
Leyla

1. Cihazların hansı hissələrdən yığıldığını və neçə kontaktlı olduğunu təsvir edir.
2. Müasir yüksək parlaqlıqda diod əsaslı işıq yayan Led və Neonun bir çox üstünlüklərini müəyyən edir.
3. Kabinə lövhəsinə qoşulan işıq çevirgəcinin işə qoşulma ardıcılığını göstərir.
4. Çevirgəcin nasazlıqlarını təmir edir.
Təlim nəticəsi 3: Verici və göstəricilərin vasitəsilə nasazlıqları aradan qaldırmağı bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Yanacaqın səviyyəsini bildiren verici və göstəricidəki nasazlıqları sadalayır.
2. Mühərrikin soyutma sisteminə nəzarət edən verici və göstəricinin nasazlıqlarını müəyyən edir.
3. Qəza siqnalizatoru vasitəsilə yağın təzyiqinin aşağı düşməsinə aşkar edir.
4. Avtomobilin "beyni" kimi tanınan EİB-nun əsas funksiyalarını nəzərə alaraq elektrik avadanlıqlarının necə işə qoşulduğunu təsvir edir.
Təlim nəticəsi 4: Işıq mənbələrini izahlı şəkildə bilir və nasazlıqları aradan qaldırmağı bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Işıq mənbələrinin bir və ya iki kontaktlı elektrik lampalarından ibarət olduğunu izah edir.
2. Elektrik lampasının metal sokoldan, şüşə balondan, volfram közərmə telindən ibarət olduğunu izah edir.
3. Lampanın ayrı-ayrı faralardakı iş prinsipini, yerləşmə və quraşdırma vəziyyətini öyrənərək tətbiq etməyi bacarır.
4. Sokolun üzərində A, D, C, F kimi hərfləri gördükdə lampanın hansı markalardan olduğunu ayırd edir.

Modulun adı: Əlavə aksesuar və komponentlərin quraşdırılması
Modulun kodu: 13
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu bitirdikdən sonra tələbə avtomobilə quraşdırılan əlavə aksesuarlar haqqında biləcək və onları tətbiq etməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Avtomobilə elektron pəncərə (güzgü) mexanizminin, şüşəyuyanın

L. A. 27

və elektrikli qapı kilidinin quraşdırılmasının vacibliyini bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Elektron pəncərə (güzgü) mexanizminin iş prinsipini yaxından müşahidə edir.
2. Şüşəyuyanın pnevmatik və yaxud elektrik intiqallı olduğunu ayırd edir.
3. Elektron açılan tavanın və hava yastığının təsnifatını müəyyən edir.
4. Elektrikli qapı kilidinin vacibliyini bilir.
Təlim nəticəsi 2: Ventilyasiya sistemlərinin vacibliyini bilir və müəyyən quraşdırma işlərini bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. İsitmə sistemlərini kabinədə quraşdırır.
2. Salonun kondisionerləşdirilməsinin vacib olduğunu müəyyən edir.
3. Arxa şüşə və oturmaqalara isitmə spirallarını quraşdırır.
4. Pərin verilən istiliyin miqdarının çoxalmasına təsirini təsvir edir.
Təlim nəticəsi 3: Naviqasiya və informasiya sistemlərinin qoşulmasının effektiv olduğunu bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. İnersiyal naviqasiya sistemlərinin komponentlərinin yüksək həssas olduğunu müşahidə edir.
2. Akselerometrlerin sənaye və elmdə çoxsaylı tətbiqlərini müşahidə edir.
3. Smartfon və planşetlər üçün olan müxtəlif tutacaqları təsvir edir.
Təlim nəticəsi 4: Salonun komfortlu olması üçün elektron izləmə və dinləmə cihazlarını quraşdırmağı bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Radio, audio və DVD sistemlərini salonda səmərəli quraşdırır.
2. Düşünən tormoz mexanizmlərinin quraşdırılmasını yerinə yetirir.
3. Radiolokasiya texnologiyasının quraşdırılmasını nümayiş etdirir.
4. Dumana qarşı faraları quraşdırır.

Modulun adı: İstehsalat təcrübəsi (iş yerində öyrənmə)
Modulun kodu: 14

28

İş yerində öyrənmənin ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə elektrik ixtisası ilə bağlı vəzifələri yerinə yetirməyi tam şəkildə bacaracaqdır.
Hüquqi şərtlər və müqavilə:
Təlim nəticəsi 1: İşçi yeri ilə bağlı ilkin məlumatları bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Təcrübənin keçirildiyi müəssisə ilə ətraflı tanış olur.
2. İş yerində istifadə olunan alət və avadanlıqları təyin edir.
3. Təhlükəsizlik texnikasını izah edir.
4. Gigiyena qaydaları haqqında tam məlumatlıdır.
Təlim nəticəsi 2: Elektrik təchizatı ilə bağlı işləri yerinə yetirməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Cərəyan şiddəti, gərginlik, müqavimət, maqnetizm, elektromaqnit induksiyası, bağlantı və qoşulmaları praktik yerinə yetirir.
2. Akkumulyator batareyasının doldurulmasını, elektrolitin hazırlanmasını praktik olaraq həyata keçirir.
3. Generatorada yaranan nasazlıqları aradan qaldırır.
4. Nizamlayıcı rəllələrin və vericilərin nasazlıqlarını aradan qaldırır.
5. Alışdırma sisteminin işini (kontaklı, kontaktsiz injektor) yerinə yetirir.
Təlim nəticəsi 3: İstismar qüsurlarını müəyyən etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Vizual baxışla nasazlıqları müəyyən edir.
2. Elektrik ölçü cihazları ilə diaqnostika edir.
3. Nəzarət ölçü cihazları ilə qüsurları təyin edir.
4. Texniki işarələrin köməyi ilə nasazlıqları müəyyən edir.
Təlim nəticəsi 4: Yaranan nasazlıqları təmir etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Starterin nasazlıqlarının təmirini həyata keçirir.
2. İstismar müddəti keçmiş hissələri dəyişir.
3. Alışdırma sisteminin nasazlıqlarını aradan qaldırır.
Təlim nəticəsi 5: İşıq sistemi və əlavə avadanlıqları, aksesuarları təmir etməyi və

yenisi ilə əvəz etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Işıq sisteminin nasazlıqlarını aradan qaldırır.
2. Işıq sistemində xarab olmuş hissələri dəyişdirir.
3. Əlavə aksesuarları quraşdırır.
4. Əlavə aksesuarların təmirini həyata keçirir.

Modulun adı: İstehsalat təlimi
Modulun kodu: 15
Modulun ümumi məqsədi: Bu modul tamamlandıqda tələbə avtomobil müssisələrində təhlükəsizlik-texnikasına əməl etməklə iş yerinin və işin tələblərinə uyğun istifadə olunacaq alət və avadanlıqların təhlükəsiz tətbiqini, avtomobilin elektrik avadanlıqlarının təchizatını, materialları, elektrik enerji mənbələrini, alışdırma sisteminin növlərini, elektron idarəetmə blokunu, işıqlandırma və elektrik ölçü cihazlarını, əlavə aksesuarları və komponentlərin müayinəsini və təmirini bacaracaq.
Təlim nəticəsi 1: Elektrik avadanlıqlarını təchiz edən materiallar, elektrik enerjisi mənbələrinin qidalandırılması, alışdırma sisteminin növləri və vəzifələrini başa düşür və nasazlıqların təmirini bacarır
Qiymətləndirmə meyarları
1.Elektrik avadanlıqları materialların təsnifatını müəyyən etməyi, elektromaqnit induksiya hadisəsinin müşahidələrini aparmağını şərh edir
2.Akkumlyatorun iş prinsipi və vəzifəsini izah edir, batareyaya doldurulan elektrolitin hazırlanma qaydasını izah edir
3.Generatorun texniki xarakteristikasını müəyyən etməyi, elektrik mühərriki ilə oxşar və fərqli cəhətləri ayırd edir
4.Kontaktlı alışdırma sistemini ayırd etməyi və kontaktsiz və mikroprosessorlu alışdırma sistemini izah edir

5. Alışdırma sarğacının və kommutatorunun işini yoxlamağı və alışdırma və yüksək gərginlikli məftilin işini nümayiş etdirir.

Təlim nəticəsi 2: Elektron idarəetmə bloku və işəsalma sistemi ilə nizamlayıcı relenin quruluşunu, nasazlıqların müayinəsi və təmirini, elektrik ölçü cihazları (skayner diaqnostika aparatı), elektrik ölçü cihazları vasitəsilə nasazlıqların aradan qaldırılmasını bacarır.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Elektron idarəetmə blokunun nasazlıqlarını müayinə yollarını və vericilərin işini nəzarət etmə qaydalarını izah edir

2. Nizamlayıcı relenin lövbər və nüvə arasındakı ara boşluğunu nizamlamağı və işəsalma sisteminin quruluşunu şərh edir

3. Müştərinin verdiyi məlumatlara əsasən mühərrikə toxunaraq qeyri müntəzəm işlədiyini müəyyən edir

4. Generatorun cərəyan verib vermədiyini göstərici vasitəsi ilə şərh etməyi və qapaqların və holvericilərin nasazlıqlarını təmir edir.

5. Elektrik ölçü cihazlarının texniki işarələrini ölçməyi və nasazlıqları diaqnostik cihaza baxaraq aşkarlayır.

6. Starterin nasaz hissələrinin təmirini və dəyişən cərəyan generatorunda kontakt halqaları dəyişir.

Təlim nəticəsi 3: Ümumi şəraitdə nəzarət lampasından istifadə, nəzarət lampası vasitəsilə nasazlıqların aşkar edilməsi və aradan qaldırılması, işıqlandırma sistemləri, blok faranın təmiri qaydalarını bilir.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Nəzarət lampasından istifadə qaydasını və nəzarət lampasından istifadə edərək nasazlığın yaranma səbəblərini şərh edir.

2. Elektrik avadanlıqlarında aşkar olunan nasazlıqları və istismar müddəti keçmiş hissələri

 31

dəyişdirilməsinin səbəblərini izah edir.

3.Blokun növlərini ayırd etməyi, blokun faralarında istifadə edilən işıq mənbələrini dəyişmə üsullarını sadalayır

4.Faraların nizamlanmasını qaydalarını , proqlaşmada operativ yaddaşın faralara informasiyanın ötürülməsi üsullarını izah edir

Təlim nəticəsi 4: Salonun işıqlandırma sistemi , salonun işıqlandırma sisteminin nasazlıqları və təmirini , verici vasitələrin nasazlıqları müayinə etməyi bacarır.

Qiymətləndirmə meyarları

1.Cihazların hansı hissələrdən yığıldığını və neçə kontaktlı olduğunu təsvir edir

2.Müasir yüksək parlaqlıqda diod əsaslı işıq yayan led və neonun bir çox üstünlüklərini şərh edir

3.Kabinə lövhəsinə qoşulan işıq çevirgəcinin işə qoşulma ardıcılığını göstərərək nümayiş edir.

4.Çevirgəcin nasazlıqlarını müəyyən etməyi və təmirin qaydalarını izah edir

5.Yanacaqın səviyyəsini bildiren verici və göstəricilərdəki nasazlıqlarını sadalayır.

Təlim nəticəsi 5: Diaqnostiq cihazların vasitəsilə sistemdə yaranan nasazlıqları və virusları müəyyən edib aradan qaldırılmasını bacarır.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Qəza siqnalizatoru vasitəsilə yağın təzyiqinin aşağı düşməsinə aşkarlayıb izah edir

2. Avtomobilin "beyni" kimi tanınan EİB-nin əsas funksiyalarını nəzərə alaraq elektrik avadanlıqlarının necə işə qoşulduğunu şərh edir.

3. Işıq mənbələrinin bir və ya iki kontaktlı elektrik lampalarından ibarət olduğunu nümayiş edə bilir.

4. Avtomobilin "beyni" kimi tanınan EİB-nin əsas funksiyalarını nəzərə alaraq elektrik avadanlıqlarının necə işə qoşulduğunu təsvir etməyi bacarır

Təhsil proqramlarına dair qeydlər

1. Ümumi orta təhsil bazasından qəbul olunmuş və texniki peşə təhsili ilə yanaşı, tam orta təhsil alanlar üçün təşkil edilən qruplarda peşə təhsilinin dövlət standartında göstərilmiş "Ana dilində ünsiyyət" səriştəsi "Azərbaycan dili", "Xarici dildə ünsiyyət" səriştəsi "Xarici dil", "İnformasiya texnologiyaları" səriştəsi "İnformatika", "Hesablama əməliyyatlarını yerinə yetirmə" səriştəsi isə "Riyaziyyat" fənni proqramına inteqrasiya olunmuş şəkildə, həmçinin ixtisasın tələbləri nəzərə alınmaqla uyğunlaşdırılmış proqram əsasında tədris edilir.
2. Tələbələrin sayı 15 (on beş) və daha çox olan qruplarda müvafiq maddi-texniki baza və ixtisas müəllimləri olduğu halda aşağıdakı fənlərin tədrisi 2 (iki) qrupa bölünə bilər:
  - 2.1. tədris digər dillərdə aparılan siniflərdə "Azərbaycan dili - dövlət dili kimi";
  - 2.2. tədris dilindən asılı olmayaraq bütün siniflərdə "Xarici dil", "Fiziki tərbiyə".
  - 2.3. "İnformatika" fənni üzrə praktiki məşğələlər.
3. İnformatika kabinetini olmayan peşə təhsili müəssisələrində "İnformatika" fənni üzrə praktik məşğələ keçirilmir.
4. "Xarici dil" fənnində tədrisi nəzərdə tutulan xarici dilin seçimi zamanı tədris qruplarında təhsil alan tələbələrin mütləq çoxluğu nəzərə alınaraq ümumtəhsil pilləsində təhsil aldıkları "əsas xarici dil" əsas götürülür.
5. Tədris ilinin birinci yarısında qrupda tələbələrin sayının azalması tədris planı ilə müəyyən edilmiş müvafiq fənlərin tədrisində qrupun iki qrupa bölünməsinə məhdudiyət yaratmır.
6. Pilot peşə təhsil müəssisələrində Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2019-cu il 11 mart tarixli 86 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş "Peşə təhsili müəssisələrinin ayrı-ayrı peşə istiqamətləri üzrə tədris qruplarında orta sıxlığın müəyyən edilməsi haqqında" qərarın 3-cü bəndinə uyğun olaraq tədris qruplarında təhsilalanların sayı 16 nəfərdən çox olduqda, laboratoriya və istehsalat təlimi dərslərində qruplar 2 yarımqrupa bölünə bilər. Pilot peşə təhsil müəssisələrinin siyahısı Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən müəyyən edilir.
7. Pilot peşə təhsili müəssisələrində və pilot layihələrdə "Peşə təhsili haqqında" qanunun 11.2. maddəsinə müvafiq olaraq işəgötürənlərin istehsalat təcrübəsinə rəhbər təyin etdiyi mütəxəssislərə təhsil müəssisəsi tərəfindən təcrübə saatları üçün nəzərdə tutulmuş haqq ödənilə bilər. Pilot peşə təhsil müəssisələri və pilot layihələrin siyahısı Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən müəyyən edilir.
8. Nəqliyyat vasitələri sürücülərinin hazırlanması həyata keçirən ixtisaslar üzrə tədris Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 1999-cu il 15 mart tarixli 41 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş "Nəqliyyat vasitələri sürücülərinin hazırlanması və onların ixtisasının artırılması kursları haqqında Əsasnamə" (mövcud dəyişikliklərlə) əsasında, həmçinin Azərbaycan Respublikası Daxili İşlər Nazirliyinin Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsi və Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi ilə razılaşdırılmış, Elm və Təhsil Nazirliyi tərəfindən təsdiq edilmiş müxtəlif kateqoriyalı avtomobil nəqliyyatı vasitələri sürücülərinin hazırlanması üçün mövcud tədris plan və proqramlarına uyğun aparılır.

9. Traktorlar və digər mexaniki nəqliyyat vasitələrini idarə etmək üçün sürücü hazırlayan ixtisaslar üzrə Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Kollegiyasının 30 may 2012-ci il tarixli 05/2012-1 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Traktorlar və digər mexaniki nəqliyyat vasitələrini idarə etmək üçün imtahanların qəbulu və sürücülük vəsiqəsinin verilməsi haqqında təlimat" (mövcud dəyişikliklərlə) və Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 1999-cu il 15 mart tarixli 41 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş "Nəqliyyat vasitələri sürücülərinin hazırlanması və onların ixtisasının artırılması kursları haqqında Əsasnamə" (mövcud dəyişikliklərlə) əsasında, həmçinin traktor və digər mexaniki nəqliyyat vasitələrini idarə etmək üçün sürücülərin hazırlanması və onların ixtisasının artırılması proqramı üzrə təlim kursunun tələblərinə uyğun aparılır.
10. Dual və axşam qrupları üçün hazırlanmış tədris planları tətbiq edilən peşə təhsil müəssisələri və qrupların (ixtisasların) siyahısı Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən müəyyən edilir.
11. Kənd təsərrüfatı istiqaməti üzrə olan ixtisasların bəzilərinə seçmə modulu kimi təqdim olunan modullar seçilərkən regionun iqtisadi xüsusiyyəti nəzərə alınır.
12. STEM Mərkəzi yaradılmış peşə təhsil müəssisələrində tədris olunan bütün ixtisaslar üzrə həftədə 2 (iki) saat olmaqla "Stem" fənni əlavə olaraq tədris olunur.